

СЛОУТСЬКІ ЛІСИ: СТРАТЕГІЧНА ВАЖЛИВІСТЬ У РУСІ ОПОРУ ГЛУХІВСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

Козлова Ірина

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
студентка

Науковий керівник: Голуб Анжеліка Анатоліїна
асистентка кафедри історії, правознавства
та методики навчання ГНПУ ім. О. Довженка

У тезах розкрито військові дії в Слоутських лісах, описано важливі воєнні події, що відбувались у згаданому лісовому масиві. Звернуто увагу на опис рейдів і нападів партизанських загонів на ворожі пости та комунікації. Розкрито стратегічні наслідки воєнних дій в Слоутських лісах.

Ключові слова: Рух Опору, партизани, рейди, Слоутські ліси, тактика, воєнні дії.

Вивчаючи джерела історичної інформації, ми дізнаємося, що в Слоутському лісі в період Другої світової війни зібралось три партизанські загони: Глухівський, Шосткинський та Харківський (понад 80 бійців). Крім цього, на початку жовтня 1941 року до Глухівського загону доєдналися 8 озброєних червоноармійців, які намагалися перейти лінію фронту [2]. Глухівський загін базувався за 10 км від села Слоут і займав східну частину лісу, Шосткинський був розташований на захід від села Слоут і на схід від Гути, Харківський – між Глухівським і Шосткинським. Словом, партизани стали господарями лісу, найближчих сіл і хуторів [4, с. 10].

Розвідка проникала все далі, але й вороги не дримали. Нацистська розвідка донесла до гестапо, що в Слоутському лісі зібралось багато партизанів. З вивчених нами джерел дізнаємося, що 23 листопада в другій половині дня почався бій з карателями. Цього дня бійці не чекали на «гостей». Партизани, які повернулися з розвідки напередодні, доповіли, що для них немає жодної загрози. Саме тому глухівські опірники були зненацька захоплені [3, с. 25–30]. Хотілося б також відзначити, що схожі ситуації відбувались й на Чернігівщині. Німецьки загарбники не тільки вели безпощадні бої з партизанами, але й нещадно нищили та завдавали шкоди мирному населенню. Особливо страждали від нацистів мирні мешканці сіл і містечок. Визначено, що організований загарбниками окупаційний режим призвів до великих людських втрат серед мирних мешканців сіл і невеличких містечок, складних умов повсякденного життя через запровадження окупантами жакливого правового становища населення та примусові вивезення людей до Німеччини на роботи [1, с. 92–98; 7].

Варто зазначити, що після бою багато хто намагався зрозуміти, як нацисти могли непоміченими підійти до бойового табору, адже скрізь пости та розвідка. Але ворог був хитрий та підступний. Командування партизанських загонів вирішило залишити Слоутський ліс і вирушити до Брянського лісу. Того ж дня пізно ввечері Глухівський та Харківський загони, погрузивши на вози поранених, станкові кулемети, боеприпаси, радіостанцію, вийшли в рейд. Шосткинські партизани чомусь змінили початковий план і поїхали в напрямку Кролевецьких

лісів. Залишаючи Слоутський ліс, партизани замінували землянки та підходи до них [5, с. 18].

У ніч із 6 на 7 грудня за завданням командування загону група бійців вирушила до населених пунктів заготовити картоплю та хліб. У таборі було тихо, день обіцяв бути сонячним і морозним. Раптом недалеко почувся гуркіт мотора, а через пару хвилин з'явився літак. Він повільно летів на найнижчій висоті над табором опірників. Було зрозуміло, що літак прилітав не випадково, треба готуватися до зустрічі ворога. Розпочався бій, в якому понесли великі втрати окупанти та партизани [4, с. 250–300].

Глухівський загін знову попрямував до Слоутського лісу. Слабко велася в них розвідка не лише в навколишніх селах, а й довкола свого табору. Вони не знали, звідки прибули нацисти, скільки їх було та чим вони озброєні. Партизанський табір поступово удосконалював свою розвідку, яка почала проникати далеко за межі навколишніх сіл. Кілька разів ходили на розвідку до Глухова, Шостки та віддалених сіл Глухівського району. Командування загону знало настрої людей, налагоджувало зв'язок із тими, хто готовий був боротися з ворогами. Слоутські ліси забезпечували прихованість і безпеку для планування та виконання операцій, забезпечували партизан засобами існування, такими як деревина для обігріву та будівництва укриттів, дичина для харчування, джерела води. Ліси можна було використовувати для організації та обслуговування комунікаційних маршрутів для зв'язку з іншими партизанськими одиницями та місцевим населенням [6].

Таким чином, опрацювавши певні джерела інформації, ми можемо зробити висновки, що Слоутські ліси забезпечували природні умови для організації та забезпечення опору партизан глухівським месникам. Густі місцеві ліси, важкодоступність і відсутність великих поселень дозволяли партизанам діяти ефективно та уникати ворожих сил. Ліси служили базою для проведення рейдів, засідок і інших операцій партизан. Контроль над Слоутськими лісами був важливим для окупаційних сил, оскільки вони могли використовувати їх для розгортання та підтримки військових операцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гриценко А., Колієнко А. Військово-адміністративний, правовий лад та повсякденне життя сільського населення Чернігівщини в 1941–1943 рр. *Сіверянський літопис*. 2023. Вип. 3. С. 92–98.
2. Гриценко А. П. Формування Глухівського партизанського загону: правда і вимисли. *Сіверщина в історії України*. Зб. наукових праць. Вип. 14. Ніжин, 2021. С. 286 – 288. <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/181324>
3. Дроздовський О. Партизанський рух на Сіверщині в роки Великої Вітчизняної війни. Чернігів: ЧОУНБ ім. В.Г. Короленка. 2015. С. 25–30.
4. Коновалець О. Героїчний шлях України. Київ: Дніпро. 2003. С. 250–300.
5. Кузьмін І. Українська повстанська армія: док. повість. Київ: Генеза. 2001. 560 с.
6. Куцак. Я. Глухівщина у роки Великої Вітчизняної війни. Глухів: ПП Л.С. Гайворонська. 2005.
7. Чорновол І. Партизанський рух на Чернігівщині (1941–1944 рр.). Чернігів: ЧОУНБ ім. В.Г. Короленка. 2007.